

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2020 жылғы «5» ақпандағы
№ 51 бұйрығына 37-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 582 -қосымша

**Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған
бастауыш білім беру деңгейінің 2-4 сыныптары үшін «Қазақ тілі»
пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы
(оқыту қазақ тілінде)**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 2-4 сыныптары үшін «Қазақ тілі» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты - функционалдық сауаттылықты қалыптастырудың негізін қалау, сөйлеу қызметінің барлық түрлерінің: тыңдалым, айтылым, оқу мен жазудың дамуын қамтамасыз ету.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) тіл бірліктеріне лингвистикалық қатынасты қалыптастыру;
2) тілдік құбылыстарды зерттеу барысында ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу біліктілігін дамыту;

3) өз ойын жеткізу үшін сөйлемді дұрыс құрастыруды үйрету;

4) сөздік қорын байыту және жандандыру, қазақ тілінде сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынасты дамыту арқылы өнімді сөйлеу іс-әрекетін қалыптастыру;

5) фонетикалық, лексикалық, грамматикалық, орфографиялық міндеттерді шешу барысында өз оқу әрекеттерін жоспарлау, бақылау және бағалау біліктерін қалыптастыру;

6) оқу іс-әрекеті жетістігінің/сәтсіздігінің себептерін түсіне білуді, нәтижеге қол жеткізудің ең тиімді тәсілдерін анықтай алуды қалыптастыру;

7) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз тілін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту.

4. Түзете-дамыту міндеттері:

- 1) байланыстырып сөйлеуді дамыту (сөйлеу мақсаттылығы мен байланыстылығын, лексиканың дәлдігі мен әртүрлілігін, сөйлеу мәнерлілігін қалыптастыру және жетілдіру), тілдік тұйықтықты, сенімсіздікті жеңу;
- 2) артикуляциялық моториканы дамыту, қол білезігінің ұсақ моторикасын түзету және дамыту (қол шеберлігінің қалыптасуы, ырғақтық, қозғалыстардың бірқалыпты дамуы, қозғалыстардың өлшемділігі);
- 3) бұлшықеттердің тырысуын және эмоционалдық қысымдылықты төмендету;
- 4) есту зейінін және сөйлеу жадын дамыту;
- 5) қазақ тілінің бастапқы курсы менгеруге қажетті ақыл-ой қызметінің тәсілдерін меңгеру (тіл құбылыстарын бақылау, салыстыру және қорыту);
- 6) оптикалық-кеңістіктік гнозисті қалпына келтіру;
- 7) эмоциялық-тұлғалық аясының дамуындағы бұзылыстарды түзету.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері баланың даму динамикасындағы қозғалыс, психикалық және сөйлеу бұзылыстарының өзара байланысын есепке алуды қарастыратын оқу процесінің түзету-дамыту бағытының кешенді сипатына негізделген.

6. «Қазақ тілі» пәнінің оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдері мен принциптері:

- 1) іс-әрекет тәсілі;
- 2) жеке-сараланған тәсіл;
- 3) денсаулық сақтау қағидасы;
- 4) түзету бағытын сақтау қағидасы.

7. Іс –әрекеттік тәсіл оқу процесін заттық-практикалық іс-әрекет негізінде ұйымдастыруды қарастырады, бұл жоғары психикалық функциялардың (қабылдау, сөйлеу, ойлау) сенсомоторлы негізін дамытуға, балалардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін өтеуге, әлеуметтік өзара іс-қимыл дағдыларын меңгеруге мүмкіндік береді.

8. Жеке-сараланған тәсілді қолдану білім алушылардың жаңа материалды қабылдауға дайындық деңгейін, жеке қасиеттерін, танымдық мүмкіндіктерін, жұмысқа қабілеттілігін ескере отырып, оларды топтарға бөлуді ұсынады.

9. Оқытудың тиімділігі мен нәтижелілігін арттыру үшін саралаудың әртүрлі тәсілдері қолданылады: оқыту мақсаты бойынша саралау: оқыту топтары (түзету, педагогикалық қолдау); шығармашылық; сөйлеу даму деңгейін диагностикалау нәтижелері бойынша; психикалық процестердің даму деңгейі бойынша.

10. Оқу процесін ұйымдастыру денсаулық сақтау қағидасының негізінде құрылады: ол білім алушылардың дене мүсінін қалыптастыруда, жазу және сурет салу кезінде қарындаш пен қалам ұстай білуді, қағаз, дәптер, кітап

бетінде бағдарлауды үйретуде, қолдың тырысуын қадағалауында, ауызша және жазбаша жұмыс түрлерінің тиімді үйлестіруде жүзеге асырылады.

11. Білім алушылардың денсаулығын сақтау үшін көпсенсорлық оқытуды пайдаланудың маңызы бар, ол білім алушылардың ақпаратты қабылдаудағы жеке ерекшеліктерін ескеруге; көру, есту және сипап сезуді пайдалана отырып, оқытуға; ақпаратты қабылдаудың бірнеше арналары бойынша алуға жағдай жасауға мүмкіндік береді, бұл үлгермеушілік қаупін төмендетуге ықпал етеді, оқушылардың өзін жайлы сезіну деңгейін арттырады.

12. Барлық талдағыш жүйелерді іске қосу бұзылған функцияларды тез қалпына келтіруге мүмкіндік береді. Сөздердің буындық құрылымын меңгерудегі қиындықтарды жеңуге бағытталған артикуляциялық мүшелердің ауысып-қосылуын дамыту үшін жүргізілетін жұмыс қол саусақтарының қозғалысымен, дұрыс тыныс алу мен дауыс ырғағының мәнерлілігін дамыту жұмысымен ұштасады.

13. Қазақ тіліне оқытудың түзету бағыты:

- 1) әрбір тақырыпты оқушыларға қолжетімді етіп бөліп беруде;
- 2) материалды егжей-тегжейлі түсіндіруде;
- 3) көрнекі құралдардың әртүрлі түрлерін пайдалануда;
- 4) ұғымдарды дәйекті және кезең-кезеңмен қалыптастыруда;
- 5) қателер мен қиындықтардың алдын алу және түзету мақсатында дайындық жаттығуларын пайдалануда жүзеге асырылады.

14. Түзету жұмысы білім алушылардың жеке жас және психофизиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, жайлы эмоциялық режимді сақтай отырып, білім беру қажеттіліктерін, қимыл-қозғалыс және сөйлеу патологияларын ескере отырып құрылады.

15. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігі мен зейіннің бұзылыстарын алдын алу үшін қолданылады:

- 1) зияткерлік жүктемені мөлшерлеу;
- 2) қызмет түрлерін ауыстыруды жоспарлау;
- 3) сабақ кезінде қимыл-қозғалыс жаттығуларын және арнайы релаксациялық жаттығуларды жоспарлау;
- 4) сабақ барысында бұзылудың немесе аурудың сипатын ескере отырып, материалды ұсынудың арнайы әдістері мен тәсілдері.

16. Сабақты жоспарлау және өткізу кезінде оқытудың желілік-концентрлік принципін сүйенген жөн, бұл балалардың жаңа тәжірибесін бұрын өткендерімен байланыстыруды көздейді, оқытудың әрбір кезеңінде әрекеттің бұрынғы бағыты неғұрлым жоғары деңгейінде зерделенеді.

17. Оқытуда келесі түзете-дамыту мен ойын тәсілдері қолданылады:

- 1) дидактикалық ойындар;
- 2) психогимнастикалық;
- 3) релаксация;
- 4) қол саусақтарына арналған жаттығулар;
- 5) өз - өзіне массаж жасау;
- 6) көзге арналған жаттығулар;

- 7) тыныс алу жаттығулары;
- 8) сергіту сәті;
- 9) логопедиялық жаттығулар;
- 10) артикуляциялық жаттығулар.

18. Қазақ тілі сабақтарында ауызша және жазбаша сөйлеуді түзету білім алушылардың сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін қамтитын негізгі принцип ретінде қарастырылады.

19. Білім алушылардың сөйлеу тілін түзету жұмысы:

- 1) дыбыс шығару және сөйлеу мәдениетін жетілдіруді;
- 2) сөздік қорын байыту және нақтылауды;
- 3) сөйлеу тілінің грамматикалық құрылымын қалыптастыруды;
- 4) өлеңдерді, жаңылтпаштарды, жұмбақтарды, мақал-мәтелдерді, балалар әндерін жатқа оқытуды;
- 5) диалогтік және монологтік сөйлеу тілін дамытуды;
- 6) дыбыс айтуын түзетуді;
- 7) сөйлеу емпінің, мәнерлілігін дұрыс сақтауды қамтиды.

20. Білім алушылардың қозғалыс дағдылары мен біліктерінің баяулығы мен жетік қалыптаспауын есепке алып, жазу процесін оңтайландыру үшін пайдаланатын техникалық құралдар:

- 1) арнайы үлкейтілген қалам және оны ұстап тұруда, манипуляцияларды жасауға мүмкіндік беретін арнайы жапсырмалар;
- 2) жазу кезінде тремордың болуын төмендететін арнайы салмағы бар қаламдар;
- 3) үстел бетіне дәптерді бекіту үшін арнайы магниттер мен түймелер.

21. «Қазақ тілі» пәні бойынша жұмысты ұйымдастыру үшін жабдықтар:

- 1) интернетке кіру мүмкіндігі;
- 2) ұйымдастырушы техникасы: интерактивті тақта/проектор/экран; компьютерлер немесе ноутбуктер, принтер, сканер; құлаққаптар, веб-камера; диктофондар/микрофондар; сандық фотоаппарат;
- 3) бор тақтасы; маркерлік жылжымалы тақта; кішкентай маркерлік тақталар; флипчарттар; оқушылардың жұмыстарын сақтауға және көрсетуге арналған шкафтар;
- 4) әдебиет: иллюстрациялары бар кітаптар, өлеңдер жинақтары, заманауи әңгімелер, классикалық ертегілер, аңыздар, оқиғалар; журналдар, газеттер, фильмдер;
- 5) анықтамалықтар: түсіндірме, сөзжасам, орфографиялық сөздіктер, синонимдер сөздіктер, антоним, фразеологизмдер, этимологиялық сөздіктер, грамматика бойынша анықтамалар;
- 6) көрнекі материал: иллюстрациялар, кестелер; дидактикалық және үлестірме материалдар;
- 7) мұғалім үшін демонстрациялық материал.

22. Оқыту үшін жағдай жасау сыныптарды арнайы жиһазбен жабдықтауды көздейді: бекіткіштері бар ыңғайлы тірек, биіктігі реттелетін және еңкіш үстелшелері бар арнайы үстелдер мен парталар.

3-тарау. «Қазақ тілі» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

23. «Қазақ тілі» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 2- сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты;
- 2) 3- сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты;
- 3) 4- сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты құрайды.

24. «Қазақ тілі» оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) «Тыңдалым және айтылым» бөлімі;
- 2) «Оқылым» бөлімі;
- 3) «Жазылым» бөлімі.

25. «Тыңдалым және айтылым» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) негізгі сөйлеу бірліктерін түсіну (сөйлеу, сөз, сөйлем, мәтін);
- 2) ақпарат/хабарлама мазмұнын түсіну;
- 3) ақпарат/хабарлама тақырыбын және негізгі ойын анықтау;
- 4) ақпараттың мазмұнын болжау;
- 5) қарым-қатынас жағдайына байланысты сөйлеу нормаларын сақтау;
- 6) берілген тақырыпқа монологиялық пікір жазу;
- 7) берілген тақырыпқа мәтін жасау;
- 8) орфоэпиялық нормаларды сақтау.

26. «Оқылым» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) оқу түрлерін пайдалану;
- 2) сөздік қорын толықтыру;
- 3) тестідегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;
- 4) мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;
- 5) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;
- 6) сұрақтар мен жауаптарды қалыптастыру;
- 7) мәтіндердің түрлерін анықтау;
- 8) мәтіндерді салыстырмалы талдау;
- 9) түрлі көздерден ақпарат іздеу.

27. «Жазылым» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әр түрлі мәтіндер құру;
- 2) жоспар және тірек сөздер бойынша мәтін құру;
- 3) мәтін жоспарын құру;
- 4) аудио/бейнеақпараттың, оқылған материалдың мазмұнын баяндау;
- 5) сөйлемнің әр түрлі нысандарын пайдалана отырып мәтіндерді жазу;
- 6) шығармада қателерді табу және түзету;
- 7) жазудың гигиеналық нормаларын білу;
- 8) каллиграфиялық нормаларды сақтау;
- 9) орфографиялық нормаларды сақтау;
- 10) грамматикалық нормаларды сақтау;
- 11) пунктуациялық нормаларды сақтау.

28. 2-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

- 1) айтылым және тыңдалым: ауызша және жазбаша сөйлеудің негізгі бірліктері: сөйлем, сөз. Буын. Мәтін. Екпін, оның мағынасы. Сөйлеу

дыбыстары (дауысты / дауыссыз, жуан / жіңішке, қатаң / ұяң / үнді). Сөйлеу кезіндегі әдепті сөздер: кешірім сұрау, өтініш, алғыс айту, сәлемдесу, кешіру. Білім алушылардың дыбыстар мен әріптердің айырмашылығы, олардың сөздегі рөлі туралы білімдерін нақтылау. Дыбыстардың дұрыс және анық артикуляциясы. Әліпби. Морфемика, сөзжасам. Сөз түбірі. Бір және екі түбірлі сөздер. Түбір және туынды сөздерді ажырату. Жалғаулар және оның міндеті. Жұрнақ және оның міндеті. Жалғаудың өзгеруі. Жалғау мен жұрнақтың жалғану ережесі. Жұрнақтың жаңа сөз құрушы функциясы. Өсімдіктер, жануарлар, табиғи құбылыстар, мамандықтар, туыстық қатынастар, еңбек және тұрмыс заттары; заттардың түсі, пішіні, көлемі, дайындау материалы бойынша қасиеттері мен белгілері бойынша сөйлеу бөліктерін зерттеуге дайындық ретінде сөздік қорын нақтылау және байыту. Адамдардың аты, тегі, жануарлар аты, қала, ауыл, көше, өзен, көл атауларындағы бас әріп. Сөйлеудің бөліктері туралы бастапқы түсінік; сөздер олардың нені білдіретініне және қандай сұраққа жауап беретініне байланысты топтарға бөлінетіні туралы айту. Сөйлемнің әртүрлі бөліктеріне қатысты сөздерге қатысты сұрақтар. Зат есім. Жанды және жансыз зат есімдер. Жалқы және жалпы есімдер. Жекеше және көпше зат есімдер. Олардың өзгеруі. Заттың сынын, сапасын білдіретін сөздер, олардың заттарды білдіретін сөздермен байланысы. Сын есімдер. Сын есімдер, мағынасы бойынша жақын және қарама-қарсы. Сын есімнің өзгеруі. Сын есімнің жіктелуі, септелуі. Іс-әрекеттер және олардың атаулары. Етістік. Жіктелуі, септелуі, тәуелденуі мағынаға жақын немесе қарама-қарсы етістіктің өзгеруі. Сөз тіркесі. Сөз тіркесі туралы түсінік. Сөйлем туралы түсінік. Сөйлем мүшелері. Сөйлемнің грамматикалық негізі, сөйлемнің басты мүшелері-бастауыш және баяндауыш. Сөйлемдердің мәнін бақылау, сөйлемдерді интонирлеу. Суреттерге сүйеніп шығарма жоспарын ұжыммен құрастыру;

2) оқылым: етістікті мәні мен сұрақтары бойынша табу. Мағынасы жақын сөздер (синонимдер). Қарама-қарсы сөздер (антоним). Айтылу мен жазылуы бірдей, бірақ мағынасы әртүрлі сөздер (омонимдер). Сын есімнің зат есіммен байланысы. Сұрақтар бойынша сөз тіркестеріндегі сөздердің байланысы. Сөйлем. Сөйлемнің мазмұнды және интонациялық аяқталуы. Сөйлемде не айтылғанын білдіретін сөздерді бөлу. Сөйлемдегі сөздердің байланысы (сұрақтар бойынша). Мәтін туралы түсінік. Жалпы тақырыппен біріктірілмеген мәтін мен жеке сөйлемдерді салыстыру. Мәтіндегі сөйлемнің байланысы. Мәтін тақырыбын анықтау. Мәтіннің тақырыбы. Мәтін мазмұнына сәйкес тақырып таңдау. Мәтін сипаттамасы. Мәтін құрылымы: кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды;

3) жазылым: әріптер (жазба және баспа, бас және кіші). Әліпби. Қатаң және ұяң дыбыстары бар сөздерді айту және жазу: сөздің соңында, сөздің ортасында басқа дауыссыз дыбыс алдында. Дауыссыз дыбыстармен сөздердің айтылуы мен жазылуын салыстыру. Жазуда қатар келген дауыссыз дыбыстардың өзгеруін тексеру. Жазуда қатаң мен ұяң дауыссыз дыбыстар қатар келгенде өзгертін сөздер. Сөз. Сөйлем. Сөйлем соңындағы нүкте. Сөйлемнің басындағы үлкен әріп. Буын. Тасымалдау ережесі. Екпін. Екпін

түсетін және екпін түспейтін буындар. Дауысты дыбыстар [а,ә, о,ө, у, ұ, ү, ы,і,и,ғ,қ,ң,э] және олардың жазылуы. Е, ё, ю, я дыбыстарының әріп түріндегі сөзде дұрыс жазылуы. Жіңішкелік дыбыстың (ь) дауыссыз дыбыстармен қатар келгендегі жазылу тәсілдері. Сөздегі си, сый, жи, жый, ти, тый буындарының дұрыс жазылу емлесі. Сөздердің дұрыс тасымалдануы.Сөздің дыбыстық әріптік талдануы. Түбірді түбірлік сөздерден бөлу. Сөзді құрамы бойынша талдау. Сөйлемдегі сөздердің байланысын өзгерту. Өзгермейтін сөздерді жазу. Сөздерді жұрнақтармен жазу және оларды сөйлеуде қолдану. Емле ережелері. Орфограмма туралы түсінік сөздегі орны немесе сөздер арасындағы орны, қатенің пайда болу ықтималдығы. Орфограмма және орфографиялық ереже. Сөздің түбірін өзгертетін жалғаулар. Сөздің түбіріндегі жұптық қатан/ ұяң сөздерді жазу. Сөздің соңында және ортасында келетін жіңішкелік (ь) белгі. Қоршаған ортадағы заттар мен құбылыстардың атауларын, олардың белгілері мен әрекеттерін пайдалануда дайындық жаттығулары. Сыныптастардың, ата-аналардың, мұғалімдердің аттары мен әкесінің аттарын, туған қаланың (ауылдың, ауданның), көшенің, жақын өзеннің (көлдің) атауын, жануарларды түйістіруді қолданудағы тәжірибелік жаттығулар. Өз есімдеріндегі үлкен әріп. Ең көп таралған (ауызша және жазбаша) одағайы бар сөздерді қолдану(мен,бен, пен, бенен, пенен, да де, та, те, және, бірақ, алайда, дегенмен, әйтпесе, әйткенмен, сонда да, біресе, бірде, не, немесе, я, яки, болмаса, кейде,себебі, өйткені, сондықтан). Сөздерді шылаудан бөлек жазу. Сөйлем соңында тыныс белгілері(нүкте, сұрақ және леп белгісі); сөйлемнің бірінші сөзіндегі бас әріп. Байланысты пікірге 3-4 сөйлемді біріктіру. Деформацияланған мәтінмен жұмыс (жеке сөйлемдерді ауыстыру, тақырыпқа сәйкес келмейтін сөйлемдерді алу). Баяндау туралы түсінік. Сұрақтар бойынша мұғалімнің көмегімен ақпаратты / мәтінді баяндау. Сұрақтар бойынша, суреттер сериясы бойынша, сюжеттік сурет бойынша берілген тақырыпқа пікір / мәтін құрастыру.

29. 3-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) айтылым және тыңдалым: сөздің мағынасы. Заттардың белгілерін, әрекеттерін, сандын білдіретін сөздер. Сөздердің тақырыптық топтары. Негізгі бөліктер: түбір, жалғау, жұрнақ. Түбірлік сөздер. Сөздің түбіріндегі дыбыстардың ауысуы. Сөз өзгерту және сөзжасам. Заттар, тірі зат, анықталған белгілер, әрекеттерді білдіретін зат есімдерінің сұрақтары. Жалқы және жалпы зат есімдер. Жіктелуі, септелуі, тәуелденуі бойынша зат есімдерінің өзгеруі. Жеке және көпше түрдегі зат есімдерінің өзгеруі (төмендеу), зат есімдерінің жағдайын ажырата білу. Сөйлемдегі зат есімдерінің рөлі. Сын есімдер. Ұғымы. Сын есімдерінің сұрақтары. Зат есімнің сын есіммен байланысы. Жіктік, тәуелдік, септік жалғауларға және зат есімге байланысты сын есімдерінің өзгеруі. Сөйлемдегі сын есімдер рөлі. Етістік. Жалғаулар бойынша етістіктердің өзгеруі. Етістік шақтары: осы, өткен, келер шақ. Шақ бойынша етістіктердің өзгеруі. Етістіктің белгісіз формасы туралы жалпы түсінік. Белгісіз формадағы етістіктерге сұрақтар. Сөз тіркесі, сұрақтар бойынша сөз тіркестеріндегі сөздердің байланысы. Сөз тіркесіндегі басты және тәуелді сөз. Сөйлем. Сөйлем түрлері: хабарлы, лепті, сұраулы. Сөйлемнің тұрлаулы

мүшелері (бастауыш және баяндауыш) ментұрлаусыз (анықтауыш, толықтауыш, пысықтауыш) мүшелері. Сөйлем мүшелеріне сұрақтар. Сөйлеудің зерттелген бөліктерімен сөйлемдер жасау және оларды тұрлаусыз мүшелермен құру;

2) оқылым: зерттелген ортограммаларды табу. Сөздердің тақырыптық топтары. Көп мағыналы сөздің лексикалық мағынасы, сөздің лексикалық мәнін анықтау (тура және ауыспалы), омонимдер, синонимдер, антонимдер. Сөз мағынасында жұмыс істеу кезінде түсіндірме сөздікті пайдалану. Тұрақты сөз тіркестерін тәжірибелік пайдалану. Мәтін. Тақырып, мәтіннің негізгі ойы, түйінді сөздер. Мәтін түрлері: сипаттау және баяндау. Мәтін тақырыбын анықтау, мәтінді басуы. Мәтіннің негізгі ойын және мәтіннің негізгі сөздерін/моменттерін анықтау. Мәтіннің құрылымдық бөліктері: кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды. Байланыс және тұтастық белгісі бойынша мәтінді табу. Мәтінде-сын есімдерді сипаттау. Мәтінде табу-етістіктерді баяндау. Мәтінді бөліктерге бөлу. Мәтін жоспарын құру. Сөйлемнің мәтінмен байланысы. Көркем, ғылыми-көркемдік, публицистикалық, іскерлік стильдер (практикалық танысу). Мәтін түрлері: сипаттау, баяндау;

3) жазылым: ортограмма, ортограмма түрлері. Емле ережелері. Екпін түсетін буындар. Екпіннің түскендегі сөздің өзгеруі. Түбірдегі қатар келген қатаң және ұяң дауыссыз сөздерді айту және жазу. Жуан және жіңішке дыбысты сөздерді айту және жазу. Дауыссыз үнсіз сөздерді айту және жазу. Сөздерді жазу және тасымалдау. Сөз ішінде дауысты дыбыстардың өзара үндесуін сақтап жазу (бүгін-бүгүн, түгін - түтүн, көсеу – көсөу). Сөз құрамы. Сөз тіркестерін жазу және оларды сөйлеуде қолдану. Сөздер мен сөз тіркестерін түрлі жағдаяттарда тілдік нормаларға сәйкес қолдану. Сөздерді, дыбыстарды орфоэпиялық нормаларға сәйкес дұрыс айту. Түбір сөздегі ы, і-нің дауысты дыбыстан басталатын қосымша жалғанған кездегі өзгерісін сақтап жазу. Негізгі түбірге жұрнақтар жалғау арқылы туынды сөз жасау, түбірлес сөздердің мағынасын ажырату; Өз есімдерін үлкен (бас) әріппен жазу. Газеттердің, журналдардың, кітаптардың, фильмдердің атауларын білдіретін жеке атауларды жазу кезіндегі тырнақшалар. Бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап, оларды байланыстырып көлбеу және таза жазу.

30. 4-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) айтылым және тыңдалым: ауызша және жазбаша сөйлеуге қойылатын талаптар. Сөйлеу әрекетінің түрлері. Дауысты және дауыссыз дыбыстар (олардың тану белгілері, атаулары), жуан және жіңішке, қатаң, ұяң және үнді дауыссыз дыбыстар (ажырату тәсілдері). Сөз бөліктері, зат есім сөздің бөлігі ретінде: жалпы грамматикалық мағынасы, морфологиялық белгілері, сөйлемдегі рөлі. Зат есімдер-синонимдер, антонимдер; зат есімдерінің көп маңызы; зат есімдерін тура және ауыспалы мағынада қолдану. Жалқы және жалпы зат есімдер. Зат есімдерінің түрі мен саны. Сингулярлы түрдегі зат есімдерінің өзгеруі (төмендеу). Септік жалғаулары. Зат есімдерінің септелуін ажырата білу. Септік және мағыналық сұрақтардың айырмашылығы. Сөз тіркестерін, зат есімдерімен сөйлемдерді құрастыру. Атау, ілік, барыс, табыс,

жатыс, шығыс, көмектес септіктері арқылы зат есімдерді септеу. Сөз тіркестерін, зат есімдерімен сөйлемдерді құрастыру. Сын есімдер. Сын есімдерінің жіктелуі, септелуі. Сөз тіркестерін, сын есімдерімен сөйлемдерді құрастыру. Сан есім. Сандардың атауы, сандардың атауы туралы жалпы түсінік. Сан есімнің бөлігі ретінде: мағынасы, сұрақтары, өзгеруі. Реттік және есептік сан есімдер. Сөз тіркестерін, сандармен сөйлемдерді құрастыру. Есімдік. Сөйлеу бөлігі ретінде есімдік туралы жалпы түсінік. Есімдіктің септелуі, жіктелі бойынша өзгеруі. Сөз тіркестерін, есімдік сөйлемдерді құрастыру. Етістік, етістік сөздің бөлігі ретінде. Сөздегі етістіктің рөлі. Етістіктердің лексикалық алуан түрлілігі туралы түсініктерді кеңейту, олардың сөздегі рөлі. Етістіктермен сөз тіркестерін және сөйлемдерді құрастыру. Үстеу туралы түсінік. Үстеу сұрақтары. Лексикалық мәннің әртүрлілігі. Мән бойынша жақын және қарама-қарсы. Сөйлемдегі үстеудің рөлі. Сөз тіркестерін, сөйлемдерді құрастыру. Сөйлем. Оның түрлері. Сөйлем соңында тыныс белгілері. Сөйлемдегі сөздердің байланысы, сөз тіркестерін таңдау, басты сөзден тәуелді сөзге сұрақтар қою. Сөйлемнің тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері;

2) оқылым: орфографиялық сөздікті пайдалану. Бір мәнді және көп мәнді сөздер. Сөздің тура және ауыспалы мағынасы. Омонимы. Синонимдер. Антонимдер. Тұрақты сөз тіркестері. Сөздің мәнін анықтау және анықтау үшін түсіндірме сөздікті пайдалану. Мәтіндегі зат есімдерін, сын есімдерін, есімдіктерін, етістіктерді, есімдерді қолдануды бақылау. Сөздік бойынша жазуларды тексеру. Мәтін түрлері мен стильдері. Мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау, мәтін бөліктері арасындағы мағыналық байланыстар. Мақал-мәтел, ертегі, тұрмыс-салт жырлары, әңгіме, өлеңдерді жанрына қарай ажырату. Салыстырмалы талдау жасау және бейкөркем мәтіндердің айырмашылықтарын табу. Мәтіннен тірек сөздер/сөз тіркестерді тауып, мәтінді бөлімдерге бөлу және жоспар құру. Әртүрлі типтегі және жанрлардағы мәтіндерді құру. Әр түрлі стильдер мен мәтіндерді салыстыру;

3) жазылым: жазу техникасы, жазбаша жұмысты ресімдеу мәдениеті. Ауызша және жазбаша сөйлеу тілі. Дыбыстар мен әріптер. Дауысты және дауыссыз дыбыстар. Екпін. Екпін түсуі. Буынға бөліну. Тасымал. Сөздерді, дыбыстарды орфоэпиялық нормаларға сәйкес дұрыс жазу. Түбір сөздегі ы, і-нің дауысты дыбыстан басталатын қосымша жалғанған кездегі өзгерісін сақтап жазу. Дауыссыз п-б, қ-ғ, к-г дыбыстарының емлесін қолдану. Дауыссыз л, р, ң дыбыстарының емлесін сақтап жазу. Бастауыш пен баяндауыштың арасында сызықша қойылатын жағдайды білу және қолдану. Әліпби. Әліпбидің реті. Білім алушының орфографиялық сөздігі. Дұрыс құрылмаған сөйлемді және орфографиялық, пунктуациялық қателерін табу, қайта түзетіп жазу. Зат есім. Зат есімнің жалпы және жалқы түрлерін ажырату, жалқы есімнің жазылу емлесін сақтау. Дара және күрделі зат есімді ажырату. Көптік жалғауларын дұрыс қолдану. Түбір және туынды сөздерді ажырату. Сын есім. Сын есімнің түрлері. Морфологиялық сипаттары. Синтаксистік қызметі. Сын есімнің семантикалық мағыналары мен грамматикалық ерекшеліктері: сапалық (негізгі) сын және қатыстық (туынды) сын есім. Қосарлану, қайталану

арқылы жасалған күрделі сын есімдер. Күшейтілген буын арқылы жасалған күрделі сын есімдер. Бірнеше сөздің тіркесуі арқылы жасалған күрделі сын есімдер. Бірнеше сөздің тіркесуі арқылы жасалған күрделі сын есімдер. Сын есімнің шырай түрлері: жай, салыстырмалы, күшейтпелі. Сан есім, сан есімнің түрлері, мағынасы, сұрақтары, өзгеруі. Реттік, есептік, болжалдық, жинақтық, топтық, бөлшектік сан есімдер. Синтаксистік қызметі. Сан есімдердің морфологиялық құрамы: негізгі сан есімдер және туынды сан есімдер. Сан есімнің септікпен байланысы. Есімдік. Есімдіктің қызметі. Есімдіктердің мағыналары. Етістік. Етістіктің түрлері, қызметі. Етістікті тиісті шақта (өткен шақ, келер шақ, осы шақ) қолдану. Морфологиялық құрылымы: дара етістіктер мен күрделі етістіктер. Етістік формалары. Етістік формалары: омоним етістіктер, синоним етістіктер, антоним етістіктер. Етістікті сөз тіркестері. Етістікті сөз тіркестері: үстеулі сөз тіркестері, еліктеуіш сөз тіркестері, көсемшелі сөз тіркестері, сын есімді сөз тіркестері, сан есімді сөз тіркестері, зат есімді сөз тіркестері. Етістік негізді зат есім. Етістікке жалғанатын қосымшалар. Туынды және түбір етістіктер. Туынды етістіктер жасайтын қосымшалардың түрлері. Қоршаған ортаны қорғау: үстеу, ол туралы түсінік. Үстеудің сұрақтары. Лексикалық құрамы. Үстеу сөздері морфологиялық құрылысы және құрамы: негізгі үстеулер мен туынды үстеулер. Жұрнақтар арқылы жасалатын жалаң үстеулер. Көнеленген формалар арқылы туған жалаң үстеулер. Күрделі туынды үстеулер. Үстеулердің мағыналары: мезгіл, мекен, мөлшер, сын, күшейту, мақсат, себап - салдар, топтау үстеулер. Үстеудің сөйлемдегі орны. Үстеуді мағынасына қарай ажырату, етістікпен байланыстырып, сөйлемде қолдану. Сөйлем түрлері, интонация арқылы бөлінуі. Интонация элементтерін, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара) және қыстырма, одағай сөздерді қолдану, тыңдарманға бағыттап сөйлеу (Сіз қалай ойлайсыз? Сіздің көзқарасыңыз қандай?). Сөйлем мүшелері: тұрлаулы мүшелер (бастауыш, баяндауыш); тұрлаусыз мүшелер (анықтауыш, толықтауыш, пысықтауыш). Сөйлемдер айтылу мақсатына және дауыс ырғағына қарай: хабарлы, сұраулы, лепті, бұйрықты. Бірігу, қосарлану, тіркесу жолымен туынды сөздер жасау қолданысы. Нормаларды сақтау. Каллиграфиялық нормаларды сақтау. Диалогтің тыныс белгілерін қолдану. Сөйлем түрлерін (жай және құрмалас) құрастыру және тыныс белгілерін қою. Қаратпа, қыстырма сөздердің тыныс белгілерін дұрыс қою. Синтаксис. Синтаксистік байланыс.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламада оқу мақсаттары қолдануға, мониторинг жасауға тиімді болу үшін төрт саннан тұратын кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлімше ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік номерін көрсетеді. Мысалы, 3.2.1.1 кодында «3» - сынып, «2.1» - бөлімше, «1» - оқу мақсатының реттік саны.

32. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) «Тыңдалым және айтылым» бөлімі:
1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	2-сынып	3-сынып	4-сынып
1.1 Сөйлеу тілінің базалық бірліктерін түсіну және пайдалану (сөйлеу, сөз, сөйлем, мәтін)	2.1.1.1 сөйлеу, сөз, ұсыныс, мәтін; 2.1.1.2 тірек сөздерінен сөйлем құрастыра білу, мәтінге сөйлемдерді толықтыра білу	3.1.1.1 грамматикалық нормаларға сүйене отырып, тіл бірлігін түсіну және саралау	4.1.1.1 грамматикалық және орфоэпиялық нормаларды сақтай отырып, белсенді сөйлеу қызметінде тіл бірлігін қолдану
1.2 Ақпараттардың / хабарламалардың мазмұнын түсіну	2.1.2.1 мазмұны бойынша әртүрлі ақпаратты қабылдау; 2.1.2.2 мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді анықтау, оларды бекіту; 2.1.2.3 ақпарат мазмұнына сұрақтарды қалыптастыру; 2.1.2.4 мазмұны бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру	3.1.2.1 ақпарат мазмұнында бағдар ала білу; 3.1.2.2 ақпарат мазмұнын берудің әртүрлі түрлерін пайдалану (еркін, жоспар бойынша, драматизация)	4.1.2.1 тыңдағаннан және көргеннен қажетті ақпаратты алу, объектілерді сезімтал формадан модельге түрлендіру; 4.1.2.2 тыңдалған ақпарат бойынша өз жазбаларының негізінде оның мағынасын бере отырып, пікірлерді құру
1.3 Ақпарат/хабар тақырыбын және негізгі ойын анықтау	2.1.3.1 тыңдалған мәтінде автор не айтқысы келетінін (ол бізді неге сендіргісі келетінін) тірек сөздерді пайдалана отырып, анықтау	3.1.3.1 негізгі сәттерге сүйене отырып, тақырыпты, негізгі ойды анықтау	4.1.3.1 пікірдің тақырыбын және негізгі пікірін анықтау
1.4 Ақпараттың мазмұнын болжау	2.1.4.1 мәтіннің болар оқиғасын иллюстрациялар, тақырып және мәтіннің басы бойынша болжау	3.1.4.1 туындының іс-әрекеттері, кейіпкерлердің сипаттамасы және оқиғалар бойынша одан арғы оқиғасын болжау	4.1.4.1 өз нұсқасының себебін негіздеп, тақырып, тірек сөздер, суреттер, схемалар мен кестелер бойынша

			ақпараттың мазмұнын болжау
1.5 Қарым-қатынас жағдайларына байланысты сөйлеу нормаларын сақтау	2.1.5.1 сөйлеу этикеті сөздерін қолдану: кешірім, өтініш, алғыс, сәлемдесу, кешірім; 2.1.5.2 дұрыс сұрақтар қойып, толық жауаптар ала білу; 2.1.5.3 өз пікірін білдіре отырып, диалогқа қатысу	3.1.5.1 сөйлеу нормаларын сақтай отырып, өз сөзін мақсаттарға, шарттарға, уақытқа, жағдайға сәйкес жоспарлай отырып, диалогқа қатысу	4.1.5.1 сөйлеу нормаларын сақтай отырып, берілген тақырыпқа өз бетінше диалог құру
1.6 Берілген тақырыпқа монологтық пікір құрастыру	2.1.6.1 негізгі сөздер негізінде тақырып пен идеяны түсіндіре отырып, білім алушыларға берілген және қызықтыратын тақырыпқа монологтық пікір жазу	3.1.6.1 тірек жоспары мен негізгі сәттер негізінде монологтық пікір құру	4.1.6.1 өз бетінше әзірленген жоспар мен көрнекі материалдарды пайдалана отырып, монологтық пікір құру; 4.1.6.2 берілген тақырыпқа ұқсас монолог құру
1.7 Берілген тақырыпқа мәтін құрастыру	2.1.7.1 сюжеттік суреттер сериясы бойынша шағын әңгімелер құрастыру; 2.1.7.2 сюжеттік суретті, лексикалық құралдарды пайдалана отырып иллюстрацияны сипаттай білу	3.1.7.1 қарапайым жоспар бойынша тірек сөздер бойынша мәтін құру; 3.1.7.2 «деформацияланған» мәтінмен жұмыс жасаудың әртүрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтінді қайта құру: оқиғалардың реттілігін, себеп-салдарлық байланыстарды қалпына келтіру	4.1.7.1 көркем шығарманы интерпретациялау, суретшілердің суреттерін репродукциялау негізінде, туындыларға иллюстрациялар сериясы бойынша немесе жеке тәжірибе негізінде мәтін жасау
1.8 Орфоэпиялық	2.1.8.1 басқа тілден енген қиын	3.1.8.1 айтылу ережелерін сақтау:	4.1.8.1 сөйлемнің мағынасын анықтау

нормаларды сақтау	сөздерді дұрыс айту: «чт, чн, шн, гк, гч»	- соңы бар сөздер -шы, -оның; Қазақстан тарихы «оның», «оған» 3.1.8.2 сөздерді айту ережелерін сақтау: - басқа тілден енген; - қиын дыбыс шоғыры бар	үшін логикалық екпін мен үзіліс қолдану; 4.1.8.2 қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын өз бетінше сақтау; әңгімелесу кезінде осы нормалардың сақталуын бағалау (оқулықта берілген материал көлемінде)
-------------------	---	---	---

2) «Оқылым» бөлімі:
2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	2-сынып	3-сынып	4-сынып
2.1 Оқу түрлерін қолдану	2.2.1.1 оқылған мәтіннің мағынасын түсіне отырып жылдамдықпен оқу; 2.2.1.2 оқудың танысу түрін қолдану, дауыстап оқу	3.2.1.1 тілдің әдеби нормаларына сәйкес сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс және саналы түрде оқи білу; 3.2.1.2 оқу мақсатына сәйкес оқудың қажетті түрін таңдау	4.2.1.1 оқу тапсырмаларын шешу, шығарманың мәтініне тапсырмаларды орындау, мазмұны бойынша сұрақтарға жауап іздеу үшін әр түрлі оқу түрлерін қолдану
2.2 Сөздік қорын толықтыру	2.2.2.1 сөзде сөздерді, сөз тіркестерін танысу, өзі туралы хабарлау және заттарды сипаттау үшін қолдану	3.2.2.1 қолда бар ақпарат бойынша сұрақ ұсыныстарын жасау, іс-әрекеттерге түсініктеме беру үшін сөзде сөздер мен сөз тіркестерін қолдану	4.2.2.1 сөйлеуде тақырыптық лексиканы әр түрлі контекстерде қолдану

<p>2.3 Тестідегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну</p>	<p>2.2.3.1 синонимдерді, антонимдерді, омонимдерді ажырату және олардың мәтіндегі рөлін түсіну</p>	<p>3.2.3.1 сөздердің тура және тасымалды мәнін түсіну және оларды сөйлеуде қолдану</p>	<p>4.2.3.1 көп мағыналы сөздерді, фразеологизмдерді ажырату, олардың контекстегі рөлін түсіну және оларды сөйлеуде қолдану; 4.2.3.2 сөздің лексикалық мағынасын түсіндіру: мағынаны түсіндіру, синонимдерді таңдау</p>
<p>2.4 Мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау</p>	<p>2.2.4.1 мұғалімнің көмегімен тақырыпты, мәтіннің негізгі ойын анықтау</p>	<p>3.2.4.1 тақырыпты, мәтіннің негізгі ойын өз бетінше анықтау</p>	<p>4.2.4.1 авторды шығарманың мазмұнына сәйкестігін дәлелдеу; 4.2.4.2 басты және екінші дәрежелі ақпаратты саралау</p>
<p>2.5 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау</p>	<p>2.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінді мағыналық бөліктерге бөлу; 2.2.5.2 әр бөлімді атай білу</p>	<p>3.2.5.1 негізгі сәттерді ескере отырып, көркем /көркем емес мәтіннің құрылымдық компоненттерін анықтау</p>	<p>4.2.5.1 көркем / көркем емес мәтіннің құрылымдық компоненттерін анықтау және оларды негіздеу</p>
<p>2.6 Сұрақтар мен жауаптарды қалыптастыру</p>	<p>2.2.6.1 оқылған мазмұн бойынша қарапайым сұрақтар қоя білу (мұғалімнің көмегімен); 2.2.6.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап бере білу</p>	<p>3.2.6.1 түйінді сөздерге сүйеніп сұрақтарды қалыптастыру; 3.2.6.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға толық жауап бере білу</p>	<p>4.2.6.1 түсінуді тереңдету және жауапты нақтылау үшін мәтінге өзінің көзқарасын көрсететін сұрақтарды қалыптастыру; 4.2.6.2 сұрақтарға жауап беру және өз жауабын мәтіннен мысалдармен растау</p>

2.7 Мәтін түрлерін анықтау	2.2.7.1 мәтін түрін анықтау – мұғалімнің көмегімен сипаттама беру	3.2.7.1 мәтіндердің типтерін анықтау-сипаттама, өзіндік ерекшеліктері бойынша баяндау	4.2.7.1 мәтіндердің ерекшеліктері бойынша түрлерін анықтау-сипаттама, баяндау, пайымдау
2.8 Мәтіндерді салыстырмалы талдау	2.2.8.1 сипаттама және баяндау сипатындағы мәтіндерді келесі параметрлер бойынша салыстыру: тақырыбы, негізгі ой, мәтін түрі, түйінді сөздер (мұғалімнің көмегімен)	3.2.8.1 сипаттама және баяндау сипатындағы мәтіндерді келесі параметрлер бойынша салыстыру: тақырыбы, негізгі ойы, мәтіннің түрі мен стилі, түйінді сөздер, мәтіннің құрылымдық элементтері	4.2.8.1 сипаттама және баяндау сипатындағы мәтіндерді келесі параметрлер бойынша салыстыру: тақырып, негізгі ой, мәтін түрі, түйінді сөздер, мәтіннің құрылымдық элементтері, тілдік құралдарды көрсету және олардың идеяларды ашудағы рөлін анықтау
2.9 Түрлі көздерден ақпарат іздеу	2.2.9.1 мұғалімнің басшылығымен анықтамалықтар мен сөздіктерден ақпаратты іздеу	3.2.9.1 сөздіктерде және басқа да көздерде қажетті ақпаратты өз бетінше табу	4.2.9.1 әр түрлі көздерден ақпарат алу (энциклопедиялар, сөздіктер, журналдар, Интернет-ресурстар) және оны пайдалану; 4.2.9.2 сөздерді реттеу және әр түрлі сөздіктерде қажетті ақпаратты іздеу үшін әріптердің бірізділігін білу негізінде алфавитті қолдану

3) «Жазылым» бөлімі:
3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	2-сынып	3-сынып	4-сынып
3.1 Әр түрлі стильдер мен мәтіндерді жасау	2.3.1.1 таңдау бойынша пәнді сипаттау	3.3.1.1 көркем әңгіме-баяндау	4.3.1.1 мәтіндерді құрастыру-сипаттама, баяндау, пайымдау (үлгі бойынша, ұқсас); 4.3.1.2 публицистикалық және іскерлік стильдің мәтіндерін олардың ерекшеліктері негізінде жасау (ескерту, анықтама, хабарландыру)
3.2 Жоспар мен тірек сөздер бойынша мәтін құрау	2.3.2.1 сұрақтар, тірек сөздер бойынша мәтін құру	3.3.2.1 дайын жоспар бойынша мәтінді құрастыру	4.3.2.1 өз бетінше жасалған жоспар бойынша мәтінді құрастыру
3.3 Мәтін жоспарын құру	2.3.3.1 мәтінді мағыналық бөлімдерге бөлу, тақырыпқа сәйкес мәтінді атау	3.3.3.1 сурет жоспарын, мәтіннің жоспар - схемасын құру; 3.3.3.2 мәтіннің бөлігін сұрақ, баяндау сөйлемдерімен атау	4.3.3.1 әрбір бөлімді атай отырып, мәтін жоспарын өз бетінше құру
3.4 Аудио/бейне ақпарат мазмұнын, оқылған материалды баяндау	2.3.4.1 негізгі сөздер арқылы ақпарат мазмұнын беру (мұғалімнің көмегімен)	3.3.4.1 оқыған / көргеннің негізінде мұғалімнің көмегімен сөйлемдер құрастыру және жазу	4.3.4.1 оқығаны немесе идеяларды түсіндіру үшін дәлел ретінде мәтін мазмұнын беру (мұғалімнің көмегімен)
3.5 Әр түрлі	2.3.5.1	3.3.5.1 көру, есту	4.3.5.1 мәтіндер

<p>формадағы мәтіндерді әр түрлі формада жазу</p>	<p>мәтіндерді дұрыс және айтылған (оқылған) мәтінді жазу (диктант)</p>	<p>және түсіндіру диктанттарын жазу; 3.3.5.2 белгілі бір мақсаттар үшін және басқаларды сендіру үшін сөздерді және/немесе бейнелерді пайдалана отырып шағын мәтіндерді жасау, сөздер мен сөйлемдерді каллиграфиялық жазбамен жазу</p>	<p>құру (мысалы, хаттар, есептер немесе презентациялар), өз көзқарасын ұсына отырып және тиісті стиль мен лексиканы пайдалана отырып, каллиграфиялық жазбамен жазу немесе сызбаларды, графиктерді, кестелерді, фотосуреттерді пайдалана отырып, мәтіндерді басып шығару</p>
<p>3.6 Жасалған жұмыста қателерді табу және түзету</p>	<p>2.3.6.1 лексикалық және орфографиялық қателерді анықтау үшін талдаудың қарапайым тәсілдерін қолдану</p>	<p>3.3.6.1 мұғалімнің көмегімен лексикалық, орфографиялық қателерді түзету</p>	<p>4.3.6.1 лексикалық, стилистикалық (мұғалімнің көмегімен), орфографиялық, грамматикалық және пунктуациялық қателерді түзету</p>
<p>3.7 Жазу кезінде гигиеналық нормаларын меңгеру, сақтау</p>	<p>2.3.7.1 жазу кезінде дұрыс отыруды түсіну және қолдану; 2.3.7.2 мектеп керек-жарақтарына (дәптерлерге, қаламдарға) қойылатын талаптарды түсіну және орындау</p>	<p>3.3.7.1 жазу кезінде дұрыс отыруды саналы түрде пайдалану; 3.3.7.2 мектеп құралдарына (дәптерлерге, қаламдарға) қойылатын талаптарды орындау және түсіндіру</p>	<p>4.3.7.1 жазу кезінде саусақтардың, білектің, иықтың қозғалысын дұрыс үйлестіре білу; 4.3.7.2 мектеп керек-жарақтарына (оқулықтар, дәптерлер, оқулықтар) қойылатын гигиеналық талаптарға сәйкес жұмыс орнын</p>

			ұйымдастыра білу
3.8 Графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау	2.3.8.1. дәптерге жіңішке сызғышқа бас және кіші әріптер мен олардың қосылыстарын жазу; санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес анық жазу; 2.3.8.2 сөздердің дыбыстық және әріптік құрамының ара қатынасын орнату	3.3.8.1 каллиграфиялық талаптарды сақтай отырып, бас және кіші әріптерді және олардың қосылыстарын дәптерге тар сызыққа жазу	4.3.8.1 қалың сызыққа бас және кіші әріптерді және каллиграфиялық талаптарды сақтай отырып, олардың қосылыстарын жазу; 4.3.8.2 каллиграфиялық дағдыларды жетілдіру: бас әріптер мен олардың қосылыстарының биіктігін, енін және көлбеуін сақтау

<p>3.9 Емле нормаларын сақтау</p>	<p>2.3.9.1 жи-ши, ча-ща, чу-щу, чк, чн, нщ, рщ, шн комбинациясы сөздерінде дұрыс жазу; 2.3.9.2 сөздің маңызды бөліктерін анықтау; сөздің пішінін өзгертіп, түбірінде дауыссыз, дауысты дыбыстарды табу және тексеру; 2.3.9.3 дауыссыз дыбыстармен сөздерді жазу; 2.3.9.4 сөздің соңында және ортасында дауыстап / саңырау үні бар сөздерді жазу, оларды тексерудің белгілі тәсілдерін қолдану; 2.3.9.5 жазуда өзгертілмейтін сөздермен бірге префикстерді жазу; 2.3.9.6 әріптермен сөздерді аудару; 2.3.9.7 үлкен әріптен өз аттарын жазу</p>	<p>3.3.9.1 сөздің маңызды бөліктерін ажырату; сөздің түбірінде дауыссыз дауысты табу және тексеру, сөздің пішінін өзгерту және таңдау; 3.3.9.2 жазуда тексерілмейтін дыбыссыз дауысты (тексерілетін) сөздің түбірінде белгілеу; 3.3.9.3 түбірінде екі дауыссыз дауысты сөздерді жазу; 3.3.9.4 қатты/жұмсақ, екі еселенетін дауыссыз сөздерді тексеру тәсілдерін қолдана отырып белгілеу; 3.3.9.5 жұрнақтар арқылы сөздерді жазу-онк -, - енк -, - үшк-, -юшк -, - ик -, - ек -, - енок -, - онок-және оларды сөйлеуде қолдану; 3.3.9.7 бөлгіш қатты және жұмсақ белгілері бар сөздерді жазу және тасымалдау; 3.3.9.8 өз аттарын үлкен әріппен</p>	<p>4.3.9.1 сөздерді айтылуы мен жазылуы бойынша жазу; 4.3.9.2 сөздің түбірінде дауыссыз (тексерілмейтін) дыбыстарды сөздерді жазу; 4.3.9.3 өзгермейтін сөздерді жазу; 4.3.9.6 сын есімдерінің іс аяқталуын жазу; 4.3.9.7 бірінші жиырмамыншы, отызыншы, жүз, мың, реттік сан есімдерді жазу; 4.3.9.8 етістіктерді жазу</p>
-----------------------------------	---	---	--

		жазу; 3.3.9.9 белгісіз формадағы етістіктерді жазу, оларды уақыт бойынша, сандар бойынша (осы шақ, өткен шақ, келер шақ), бөлшектермен қолдану	
3.10 Грамматикалық нормаларды сақтау	2.3.10.1 зат есімдерін, сын есімдерін, етістіктерді ажырату, сөйлемдегі олардың рөлін анықтау; 2.3.10.2 сөздің маңызды бөліктерін анықтау, сөздің түбірін бөліп, түбірлік сөздерді таңдау	3.3.10.1 зат есімдерін, сын есімдерін, етістіктерді, есімдерді, шылаулар мен одағайларды ажырату; сөйлемдегі олардың рөлін анықтау; 3.3.10.2 зат есімдерінің түрін, санын, іс-әрекетін анықтау және оларды сөйлеуде дұрыс қолдану; 3.3.10.4 етістіктің санын, уақытын анықтау және өткен уақыт бойынша оларды өзгерту; 3.3.10.5 сөз тіркестері мен сөйлемдердің маңызды белгілерін бөлу; 3.3.10.6 сөйлемнің мақсаты бойынша сөйлемді білу және ажырату;	4.3.10.1 зат есімдерді, сын есімдерді, сан есімдерді, шылаулар мен одағайларды еліктеуші белгілердің негізінде ажырату және олардың сөйлемдегі рөлін анықтау; 4.3.10.3 сын есімдерінің түрін, санын, жағдайын анықтау; 4.3.10.4 көпше сын есімдерін өзгерту; 4.3.10.5 сандық және реттік сандар; 4.3.10.6 жеке есімдерді ажырату, сөйлемдегі олардың рөлін анықтау; 4.3.10.7 одағайлар мен сандар бойынша есімдерді өзгерту, сөз тіркестері мен сөйлемдерді құру,

		3.3.10.7 сөйлемнің негізгі (тақырып және предикат) және екінші (түрлерге бөлінбестен) мүшелерін ажырату, оларға сұрақтар қою; 3.3.10.8 сөздің негізі мен аяқталуын анықтау; негіз бөліктерін анықтау: түбір, жұрнақ, жалғау	онда есімдерді шылаулармен және онсыз қолдану; 4.3.10.8 осы, өткен, келер шақтағы етістіктерді ажырату; 4.3.10.9 етістіктерді өткен, осы, келер уақыт бойынша өзгерту; 4.3.10.10 етістіктің I және II ұғымдары, етістіктің түрлері туралы түсінік болу; 4.3.10.11 үлгі бойынша сөйлемдер құру, бірыңғай мүшелері бар сөйлемдер жазу
3.11 Пунктуациялық нормаларды сақтау	2.3.11.1 сөйлемнің бастауын бас әріппен жазу және сөйлемнің мақсатына байланысты мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемнің соңында тыныс белгілерін қою	3.3.11.1 сөйлемнің мақсаты бойынша сөйлемнің түрін анықтау және сөйлемді жазуда дұрыс ресімдеу	4.3.11.1 бірыңғай мүшелерде тыныс белгілерін орналастыруды жүзеге асыру; 4.3.11.2 қолдану кезінде тыныс белгілерін пайдалану

33. Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 2-4 сыныптары үшін «Қазақ тілі» оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

34. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Бастауыш білім беру деңгейінің
2-4 сыныптарына арналған «Қазақ
тілі» пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған
бастауыш білім беру деңгейінің 2-4 сыныптары үшін «Қазақ тілі» пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 2-сынып:
1-кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары **
1-тоқсан			
1. Өзім туралы	Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну	2.1.1.1 тыңдаған материал бойынша түсінбеген сөздерін белгілеу, мәтін мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	2.1.3.1 күнделікті өмірде кездесетін жағдаяттарға байланысты сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	2.1.4.1 тірек сөздерді қатыстыра отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
		1.6 Тыңдарманның назарын аудару	2.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара) қолданып, тақырыпқа (Сіз қалай ойлайсыз? Сіз не ұсынар едіңіз?) назарын аударту
		1.7 Дыбыстарды, сөздерді, орфоэпиялық нормаларға сәйкес дұрыс айту	2.1.7.1 сөз ішінде дауысты дыбыстардың өзара үндесуін сақтап айту (бүгін–бүгүн, түтін – түтүн, көсеу – көсеу)
2. Менің отбасым және достарым	Оқылым	2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	2.2.3.1 мәтін мазмұнын анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	2.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойды анықтау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	2.2.5.1* дереккөздерден (сөздік, анықтамалық, энциклопедия) мәліметті табу жолын анықтап, берілген тақырып, сұрақ бойынша мәліметті іріктеп алу
	Жазылым	3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды	2.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша мұғалімнің көмегімен жоспар құру және

		материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	тірек сөздерді пайдалана отырып, мазмұндама жазу 2.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді, сөйлем, суреттерді пайдаланып, қарапайым постер, құттықтау, нұсқаулық (бұйым жасау нұсқаулығы, қауіпсіздік ережесі) құрастыру
		3.5 Қатені табу және түзету	2.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып түзету және құрастырған сөйлемін толықтыру
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	2.3.6.1 бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап, оларды байланыстырып көлбеу және таза жазу
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.1 Орфографиялық, орфоэпиялық нормаларды сақтау	2.4.1.1* я, ю әріптерінің емлесін сақтап жазу 2.4.1.2* у, и, й әріптерінің емлесін сақтап жазу 2.4.1.3* дауыссыз дыбыс түрлерін (қатан, ұян, үнді) ажырату және дауыссыз п-б, қ-ғ, к-г дыбыстарының емлесін сақтап жазу 2.4.1.4* дауыссыз л, р, ң дыбыстарының емлесін сақтап жазу
2-тоқсан			
3. Менің мектебім	Тыңдалым және айтылым	1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	2.1.2.1 мәтіннің тақырыбы мен тірек сөздердің негізінде мәтіннің мазмұнын болжау
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	2.1.3.1 күнделікті өмірде кездесетін жағдаяттарға байланысты сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	2.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұны бойынша өз ойын (ұнайды, ұнамайды, себебі..., пайдалы болды, пайдасыз болды, себебі...) білдіру
4. Менің туған өлкем	Оқылым	2.1 Мәтін түрлері мен құрылымдық бөліктерін анықтау	2.2.1.1* сұрақ қою арқылы (не істеді? қандай? неліктен?) мәтін түрлерін (әңгімелеу/сипаттау/пайымдау) және құрылымдық бөліктерін (басы, негізгі бөлім, соңы) анықтау
		2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	2.2.3.1 мәтін мазмұнын анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	2.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойды анықтау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	2.2.5.1* дереккөздерден (сөздік, анықтамалық, энциклопедия) мәліметті табу жолын анықтап, берілген тақырып, сұрақ бойынша мәліметті іріктеп алу

		2.6 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	2.2.6.1 мұғалімнің көмегімен белгілі бір тақырыпта жазылған мәтіндердің ұқсастығы мен айырмашылығын (жанры, мәтін түрі) табу
	Жазылым	3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	2.3.1.1 мұғалім көмегімен жеке сурет/сюжетті суреттер арқылы шағын сипаттау/әңгімелеу мәтіндерін құрап жазу 2.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша мұғалімнің көмегімен жоспар құру және тірек сөздерді пайдалана отырып, шағын мәтін жазу
		3.4 Жазба жұмыстарын түрлі формада ұсыну	2.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді, сөйлем, суреттерді пайдаланып, қарапайым постер, құттықтау, нұсқаулық (бұйым жасау нұсқаулығы, қауіпсіздік ережесі) құрастыру
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	2.3.6.1 бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап, оларды байланыстырып көлбеу және таза жазу
		3.5 Қатені табу және түзету	2.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып түзету және құраған сөйлемін толықтыру
		3.7 Пунктуациялық нормаларды сақтау	2.3.7.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі) қою
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	2.4.2.6 сөйлемдегі бір-бірімен байланысып тұрған сөздерді табу
3-тоқсан			
5. Дені сау жаны сау	Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну	2.1.1.1 тыңдаған материал бойынша түсінбеген сөздерін белгілеу, мәтін мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
		1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	2.1.2.1 мәтіннің тақырыбы мен тірек сөздердің негізінде мәтіннің мазмұнын болжау
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	2.1.3.1 күнделікті өмірде кездесетін жағдаяттарға байланысты сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
6. Салт-дәстүр және ауыз әдебиеті		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	2.1.4.1 тірек сөздерді қатыстыра отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	2.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұны туралы өз ойын (ұнайды, ұнамайды, себебі..., пайдалы болды, пайдасыз болды, себебі...) білдіру
		1.6 Тыңдарманның назарын аудару	2.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (кимыл, ым-ишара)

			қолданып, тақырыпқа (Сіз қалай ойлайсыз? Сіз не ұсынар едіңіз?) назарын аударту
Оқылым	2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру 2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау 2.2 Мәтіндегі лексикалық бірліктердің қолданылуын түсіну 2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу 2.6 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	2.2.3.1 мәтін мазмұнын анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру	
		2.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойды анықтау	
		2.2.2.1* синоним, антоним, омоним (сөздік қолдану) сөздерді ажырату және мағынасын түсіну, сөйлеу барысында қолдану	
		2.2.5.1* дереккөздерден (сөздік, анықтамалық, энциклопедия) мәліметті табу жолын анықтап, берілген тақырып, сұрақ бойынша мәліметті іріктеп алу	
		2.2.6.1 мұғалімнің көмегімен белгілі бір тақырыпта жазылған мәтіндердің ұқсастығы мен айырмашылығын (жанры, мәтін түрі) табу	
Жазылым	3.2 Түрлі стильде мәтін жазу 3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу 3.5 Қатені табу және түзету 3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	2.3.2.1* үлгі бойынша қарапайым хабарландыру, хабарлама жазу	
		2.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша мұғалімнің көмегімен жоспар құру және тірек сөздерді пайдалана отырып, мазмұндама жазу	
		2.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып түзету және құрастырған сөйлемін толықтыру	
		2.3.6.1 бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап, оларды байланыстырып көлбеу және таза жазу	
Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	2.4.2.1 мұғалімнің көмегімен түбір мен қосымшаны ажырату	
		2.4.2.2 көптік жалғауларын дұрыс қолдану	
		2.4.2.3* сөз таптарын (зат есім, сын есім, сан есім, етістік) ажырату	
		2.4.2.4 зат есімнің жалпы және жалқы түрлерін ажырату, жалқы есімнің жазылу емлесін сақтау	
		2.4.2.5* дара және күрделі зат есім/сын есім/сан есім/етістікті анықтау	
4-тоқсан			
7. Қоршаған орта	Тыңдалым және айтылым	1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	2.1.2.1 мәтіннің тақырыбы мен тірек сөздердің негізінде мәтіннің мазмұнын болжау

8. Саяхат		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	2.1.3.1 күнделікті өмірде кездесетін жағдаяттарға байланысты сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	2.1.4.1 тірек сөздерді қатыстыра отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	2.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұны бойынша өз ойын (ұнайды, ұнамайды, себебі..., пайдалы болды, пайдасыз болды, себебі...) білдіру
	Оқылым	2.1 Мәтін түрлері мен құрылымдық бөліктерін анықтау	2.2.1.1* сұрақ қою арқылы (не істеді? қандай? неліктен?) мәтін түрлерін (әңгімелеу/сипаттау/пайымдау) және құрылымдық бөліктерін (басы, негізгі бөлім, соңы) анықтау
		2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	2.2.3.1 мәтін мазмұнын анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	2.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойды анықтау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	2.2.5.1* дереккөздерден (сөздік, анықтамалық, энциклопедия) мәліметті табу жолын анықтап, берілген тақырып, сұрақ бойынша мәліметті іріктеп алу
		Жазылым	3.1 Мәтін түрлеріне сәйкес мәтін құрап жазу
	3.2 Түрлі стильде мәтін жазу		2.3.2.1* үлгі бойынша қарапайым хабарландыру, хабарлама жазу
	3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу		2.3.3.1* мұғалімнің көмегімен оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жоспар құру және тірек сөздерді пайдалана отырып, мазмұндама жазу
	3.5 Қатені табу және түзету		2.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып түзету және құраған сөйлемін толықтыру
	3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау		2.3.6.1 бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап, оларды байланыстырып көлбеу және таза жазу
	Тілдік нормалардың қолданысы		4.1 Орфографиялық, орфоэпиялық нормаларды сақтау
4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау		2.4.2.1 мұғалімнің көмегімен түбір мен қосымшаны ажырату 2.4.2.5* дара және күрделі зат есім/сын есім/сан есім/етістікті анықтау	

2) 3-сынып:

2-кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары **
1-тоқсан			
1. Тірі табиғат	Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну	3.1.1.1 тыңдаған материал бойынша тірек сөздерді белгілеу, ашық және жабық сұрақтарға жауап беру
		1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	3.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген суреттер, фото, диаграмма бойынша мәтіннің мазмұнын болжау
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	3.1.3.1 түрлі жағдаяттағы (қоғамдық ортада) қатысымдық әрекеттерде өз сөзін жүйелі түрде жоспарлап, сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	3.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
		1.6 Тыңдарманның назарын аудару	3.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара), қаратпа сөздерді қолдана отырып, тақырыпқа тыңдарманның назарын аударту
		2. Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен (жарық және қараңғы)	Оқылым
2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	3.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру		
2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	3.2.4.1 өз бетінше мәтіннің тақырыбын және мұғалімнің көмегімен негізгі ойды анықтау		
2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	3.2.5.1* берілген тақырып, сұрақ бойынша түрлі дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, карта) алған ақпараттарда кездесетін жаңа сөздердің мағынасын сөздіктер арқылы ашу, жүйелеу, мағлұматтардың маңызды тұстарын анықтау		
Жазылым	3.1 Мәтін түрлеріне сәйкес мәтін құрап жазу		
	3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар	3.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша	

		бойынша жазба жұмыстар жазу	мұғалімнің көмегімен жоспар құрып, мазмұндама жазу
		3.5 Қатені табу және түзету	3.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық және стилистикалық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып, түзету
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	3.3.6.1 кең жолды дәптерде бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап көлбеу, үзбей және біркелкі жазу, жазу қарқынын жеделдету
		3.7 Пунктуациялық нормаларды сақтау	3.3.7.1* қаратпа, қыстырма сөздерді ажырату және тыныс белгілерін дұрыс қою
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.1 Орфографиялық, орфоэпиялық нормаларды сақтау	3.4.1.1* э, ф, в, ц әріптері бар сөздерді сауатты жазу
3.4.1.3* ч, щ әріптері бар сөздердің емлесін білу			
3.4.1.4* х, һ әріптері бар сөздерді ажыратып жазу			
2-тоқсан			
3. Уақыт 4. Сәулет	Тыңдалым және айтылым	1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	3.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген суреттер, фото, диаграмма бойынша мәтіннің мазмұнын болжау
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	3.1.3.1 түрлі жағдаяттағы (қоғамдық ортада) қатысымдық әрекеттерде өз сөзін жүйелі түрде жоспарлап, сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	3.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұны бойынша айтылған өзгенің пікіріне (келісу, келіспеу себебін) өз көзқарасын білдіру
		1.6 Тыңдарманның назарын аудару	3.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара), қаратпа сөздерді қолдана отырып, тақырыпқа тыңдарманның назарын аударту
		1.7 Сөздерді, дыбыстарды орфоэпиялық нормаларға сәйкес дұрыс айту	3.1.7.1 сөз ішінде қатар тұрған дауыссыз дыбыстардың өзара үндесуін сақтап айту (сенбі – сембі, Жангүл – Жаңгүл)
	Оқылым	2.2 Мәтіндегі лексикалық бірліктердің қолданылуын түсіну	3.2.2.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздердің мағынасын ажырата білу, сөйлеу барысында қолдану
		2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	3.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру

		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	3.2.4.1 өз бетінше мәтіннің тақырыбын және мұғалімнің көмегімен негізгі ойды анықтау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	3.2.5.1* берілген тақырып, сұрақ бойынша түрлі дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, карта) алған ақпараттарда кездесетін жаңа сөздердің мағынасын сөздіктер арқылы ашу, жүйелеу, мағлұматтардың маңызды тұстарын анықтау
		2.6 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	3.2.6.1 мұғалімнің көмегімен ұқсас тақырыпта берілген мәтін түрлерін, стилін (көркем мәтін, ғылыми-танымдық мәтін/жанрын салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу
Жазылым		3.2 Түрлі стильде мәтін жазу	3.3.2.1 өзіндік іс-әрекеті баяндалған күнделік, өмірбаян, хабарландыру жазу
		3.4 Жазба жұмыстарын түрлі формада ұсыну	3.3.4.1* мұғалімнің көмегімен сызба, график, кесте, фотосуреттер пайдаланып, мәтін (хат, шақыру, нұсқаулық) құру/компьютерде теру
		3.5 Қатені табу және түзету	3.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық және стилистикалық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып, түзету
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	3.3.6.1 кең жолды дәптерде бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап көлбеу, үзбей және біркелкі жазу, жазу қарқынын жеделдету
		3.7 Пунктуациялық нормаларды сақтау	3.3.7.2 мұғалім көмегімен бастауыш пен баяндауыштың арасына қойылатын сызықшаның орнын білу және қою
Тілдік нормалардың қолданысы		4.1 Орфографиялық, орфоэпиялық нормаларды сақтау	3.4.1.2 түбір сөздегі -ы, -і-нің дауысты дыбыстан басталатын қосымша жалғанған кездегі өзгерісін сақтап жазу
		4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	3.4.2.1* негізгі түбірге жұрнақтар жалғау арқылы туынды сөз жасау, түбірлес сөздердің мағынасын ажырату
			3.4.2.7* сөйлемнің тұрлаулы (бастауыш, баяндауыш) және тұрлаусыз мүшелерін ажырату
			3.4.2.8 мұғалімнің көмегімен жалаң және жайылма сөйлемдерді ажырату
3-тоқсан			
5.	Өнер Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдаған материалдың мазмұнын түсіну	3.1.1.1 тыңдаған материал бойынша тірек сөздерді белгілеу, ашық және жабық сұрақтарға жауап беру

6. Атақты тұлғалар	Оқылым	1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	3.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген суреттер, фото, диаграмма бойынша мәтіннің мазмұнын болжау
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	3.1.3.1 түрлі жағдаяттағы (қоғамдық ортада) қатысымдық әрекеттерде өз сөзін жүйелі түрде жоспарлап, сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	3.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	3.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұны бойынша айтылған өзгенің пікіріне (келісу, келіспеу себебін) өз көзқарасын білдіру
		2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	3.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
	Жазылым	2.4 Мәтіннің тақырыбы жән негізгі ойды анықтау	3.2.4.1 өз бетінше мәтіннің тақырыбын және мұғалімнің көмегімен негізгі ойды анықтау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	3.2.5.1* берілген тақырып, сұрақ бойынша түрлі дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, карта) алған ақпараттарда кездесетін жаңа сөздердің мағынасын сөздіктер арқылы ашу, жүйелеу, мағлұматтардың маңызды тұстарын анықтау
		2.6 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	3.2.6.1 мұғалімнің көмегімен ұқсас тақырыпта берілген мәтін түрлерін, стилін (көркем мәтін, ғылыми-танымдық мәтін, жанрын салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу
		3.1 Мәтін түрлеріне сәйкес мәтін құрап жазу	3.3.1.1* жоспар, сызбаны қолдана отырып, тірек сөздер арқылы әңгімелеу мәтінін, салыстыра сипаттау мәтінін, көмекші сөздер арқылы пайымдау мәтінін құрап жазу
		3.2 Түрлі стильде мәтін жазу	3.3.2.1 өзіндік іс-әрекеті баяндалған күнделік, өмірбаян, хабарландыру жазу
3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	3.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша мұғалімнің көмегімен жоспар құрып, мазмұндама жазу		
3.4 Жазба жұмыстарын түрлі формада ұсыну	3.3.4.1* мұғалімнің көмегімен сызба, график, кесте, фотосуреттермен мәтін (хат, шақыру, нұсқаулық) құрастыру/компьютерде теру		

		3.5 Қатені табу және түзету	3.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық және стилистикалық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып, түзету
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	3.3.6.1 кең жолды дәптерде бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап көлбеу, үзбей және біркелкі жазу, жазу қарқынын жеделдету
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	3.4.2.2 тәуелдік жалғауларының қолданысын білу
			3.4.2.3 сөйлемнен сөз таптарын (зат есім, сын есім, сан есім, етістік) табу
			3.4.2.4* негізгі, туынды зат есім/сын есім/етістікті анықтау
			3.4.2.5 болымды және болымсыз етістіктердің айырмашылығын анықтау
		3.4.2.6 есептік және реттік сан есімдердің айырмашылығын анықтау	
4-тоқсан			
7. Су – тіршілік көзі 8. Демалыс мәдениеті. Мерекелер	Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну	3.1.1.1 тыңдаған материал бойынша тірек сөздерді белгілеу, ашық және жабық сұрақтарға жауап беру
		1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	3.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген суреттер, фото, диаграмма бойынша мәтіннің мазмұнын болжау
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	3.1.3.1 түрлі жағдаяттағы (қоғамдық ортада) қатысымдық әрекеттерде өз сөзін жүйелі түрде жоспарлап, сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	3.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
	Оқылым	2.2 Мәтіндегі лексикалық бірліктердің қолданылуын түсіну	3.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұны бойынша айтылған өзгенің пікіріне (келісу/келіспеу себебін) өз көзқарасын білдіру
			3.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара), қаратпа сөздерді қолдана отырып, тақырыпқа тыңдарманның назарын аударту
			3.2.2.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздердің мағынасын ажырата білу, сөйлеу барысында қолдану
			3.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
		2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	

		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	3.2.4.1 өз бетінше мәтіннің тақырыбын және мұғалімнің көмегімен негізгі ойды анықтау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	3.2.5.1* берілген тақырып, сұрақ бойынша түрлі дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, карта) алған ақпараттарда кездесетін жаңа сөздердің мағынасын сөздіктер арқылы ашу, жүйелеу, мағлұматтардың маңызды тұстарын анықтау
	Жазылым	3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	3.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша мұғалімнің көмегімен жоспар құрып, мазмұндама жазу
		3.4 Мәтінді түрлі формада ұсыну	3.3.4.1* мұғалімнің көмегімен сызба, график, кесте, фотосуреттер пайдаланып, мәтін (хат, шақыру, нұсқаулық) құру/компьютерде теру
		3.5 Қатені табу және түзету	3.3.5.1 жіберілген пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық және стилистикалық қателерді мұғалімнің көмегімен тауып, түзету
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	3.3.6.1 кең жолды дәптерде бас әріп пен кіші әріптің биіктігі мен мөлшерін сақтап көлбеу, үзбей және біркелкі жазу, жазу қарқынын жеделдету
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	3.4.2.1* негізгі түбірге жұрнақтар жалғау арқылы туынды сөз жасау, түбірлес сөздердің мағынасын ажырату 3.4.2.4 негізгі, туынды зат есім/сын есім/етістікті анықтау

3) 4-сынып:
3-кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары **
1-тоқсан			
1. Менің Отаным – Қазақстан 2. Адамның құндылықтары	Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну	4.1.1.1 тыңдаған материал бойынша негізгі тұсын түртіп алу және солардың негізінде мәтіннің мазмұнын айту
		1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	4.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген диаграмма, сызба, кесте бойынша мәтіннің мазмұнын болжау және өз ойын дәлелдеу
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	4.1.3.1 сұхбаттасының жасын, жай-күйін ескере отырып, белгілі бір тақырып

		аясында сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
	1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	4.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, монолог құрау
	1.7 Сөздерді, дыбыстарды орфоэпиялық нормаларға сәйкес дұрыс айту	4.1.7.1 сөз ішіндегі және сөз бен сөздің арасындағы буын, дыбыс үндестігін сақтап айту
Оқылым	2.1 Мәтін түрлері мен құрылымдық бөліктерін анықтау	4.2.1.1* мәтін түрлерін (әңгімелеу/сипаттау/пайымдау) және олардың құрылымдық бөліктерін анықтау
	2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	4.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша шешім табуға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
	2.4 Мәтіннің тақырыбы жәнөнегізгі ойды анықтау	4.2.4.1 мәтіннің тақырыбы мен мазмұнының өзара сәйкестігін анықтау және ондағы негізгі ойды тұжырымдау
	2.6 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	4.2.5.1* дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, карта, диаграмма) қажетті ақпараттарды табу, кездескен жаңа сөздердің мағынасын мәнмәтінбойынша анықтап, ақпаратты қорытындылау, бағалау
Жазылым	3.1 Мәтін түрлеріне сәйкес мәтін құрап жазу	4.3.1.1 берілген тақырып бойынша әңгімелеу, сипаттау және пайымдау элементтері бар мәтін құрап жазу
	3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	4.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жоспар құрып мазмұндама/тірек сөздерді пайдаланып эссе жазу
	3.5 Қатені табу және түзету	4.3.5.1 стилистикалық қателерді мұғалімінің көмегімен анықтап түзету, жазба жұмысын пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық нормаларға сәйкес өз бетінше редакциялау
	3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	4.3.6.1 каллиграфиялық нормаларды сақтау және жазу техникасын жетілдіру
	3.7 Пунктуациялық нормаларды сақтау	4.3.7.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгісін қою
Тілдік нормалардың қолданысы	4.1 Орфографиялық, орфоэпиялық нормаларды сақтау	4.4.1.1 сөзге қосымшалар жалғауда дыбыс үндестігін ескеріп қолдану
		4.4.1.2 сөзге қосымшалар жалғауда буын үндестігін ескеріп қолдану

			4.4.1.3 айтылуы мен жазылуында айырмашылығы бар сөздерді анықтап жазу
2-тоқсан			
3. Мәдени мұра	Тыңдалым және айтылым	1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	4.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген диаграмма, сызба, кесте бойынша мәтіннің мазмұнын болжау және өз ойын дәлелдеу
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	4.1.3.1 сұхбаттасының жасын, жай-күйін ескере отырып, белгілі бір тақырып аясында сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	4.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, монолог құрау
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	4.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұнына өзіндік баға беру
		1.6 Тыңдарманның назарын аудару	4.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара) және қыстырма, одағай сөздерді қолдана отырып, тақырыпқа тыңдарманды қызықтыру
		Оқылым	2.2 Мәтіндегі лексикалық бірліктердің қолданылуын түсіну
	2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру		4.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша шешім табуға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
	2.4 Мәтіннің тақырыбы жәнөнегізгі ойды анықтау		4.2.4.1 мәтіннің тақырыбы мен мазмұнының өзара сәйкестігін анықтау және ондағы негізгі ойды тұжырымдау
	2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу		4.2.5.1* дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, диаграмма) қажетті ақпараттарды табу, кездескен жаңа сөздердің мағынасын мәнмәтін бойынша анықтап, ақпаратты қорытындылау, бағалау
		2.6 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	4.2.6.1 белгілі бір тақырыпта берілген мәтіннің түрлерін, жанрын, стилін (мақала, репортаж, жаңалық, өмірбаян, мінездеме, жарнама, хабарландыру)салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау
4. Мамандықтар әлемі	Жазылым	3.2 Түрлі стильде мәтін жазу	4.3.2.1 тірек сөздерді қолданып белгілі бір стильде мәтін (мақала, мінездеме, сұхбат) жазу

		3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	4.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жоспар құрып мазмұндама/тірек сөздерді пайдаланып эссе жазу
		3.5 Қатені табу және түзету	4.3.5.1 стилистикалық қателерді мұғалімінің көмегімен анықтап түзету, жазба жұмысын пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық нормаларға сәйкес өз бетінше редакциялау
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	4.3.6.1 каллиграфиялық нормаларды сақтау, жазу техникасын жетілдіру
		3.7 Пунктуациялық нормаларды сақтау	4.3.7.2 сөйлемнің бірыңғай мүшелерін ажырату және тыныс белгісін (үтір, қос нүкте) қою; 4.3.7.3 диалогке тән тыныс белгілерді қою
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	4.4.2.1* күрделі сөздердің түрлерін ажырата алу (біріккен сөз, қос сөз, қысқарған сөз); 4.4.2.6 сөз таптарының сөйлемдегі қызметін анықтау
3-тоқсан			
5. Табиғат құбылыстары	Тыңдалым және айтылым	1.2 Мәтіннің мазмұнын болжау	4.1.2.1* мәтіннің тақырыбы мен берілген диаграмма, сызба, кесте бойынша мәтіннің мазмұнын болжау және өз ойын дәлелдеу
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	4.1.3.1 сұхбаттасының жасын, жай-күйін ескере отырып, белгілі бір тақырып аясында сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	4.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, монолог құрау
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	4.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұнына өзіндік баға беру
		1.6 Тыңдарманның назарын аудару	4.1.6.1 интонацияны, вербалды емес тілдік құралдарды (қимыл, ым-ишара) және қыстырма, одағай сөздерді қолдана отырып, тақырыпқа тыңдарманды қызықтыру
	6. Қоршаған ортаны қорғау	Оқылым	2.2 Мәтіндегі лексикалық бірліктердің қолданылуын түсіну
2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру			4.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша шешім табуға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру

		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	4.2.4.1 мәтіннің тақырыбы мен мазмұнының өзара сәйкестігін анықтау және ондағы негізгі ойды тұжырымдау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	4.2.5.1* дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, диаграмма) қажетті ақпараттарды табу, кездескен жаңа сөздердің мағынасын мәнмәтін бойынша анықтап, ақпаратты қорытындылау, бағалау
		2.6 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	4.2.6.1 белгілі бір тақырыпта берілген мәтіннің түрлерін, жанрын, стилін (мақала, репортаж, жаңалық, өмірбаян, мінездеме, жарнама, хабарландыру) салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау
	Жазылым	3.1 Мәтін түрлеріне сәйкес мәтін құрап жазу	4.3.1.1 берілген тақырып бойынша әңгімелеу, сипаттау және пайымдау элементтері бар мәтін құрастырып жазу
		3.4 Жазба жұмыстарын түрлі формада ұсыну	4.3.4.1* мәтінді құруда (жаңалық, репортаж, жарнама) сызба, график, кесте, фото және диаграмманы қолмен сызу/компьютерде теру
		3.5 Қатені табу және түзету	4.3.5.1 стилистикалық қателерді мұғалімінің көмегімен анықтап түзету, жазба жұмысын қазақ тілінің пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық нормаларға сәйкес өз бетінше редакциялау
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	4.4.2.3* зат есімді септеу, тәуелденген сөздердің септелуін білу 4.4.2.2 жіктік жалғауларының қолданысын білу 4.4.2.4 жіктеу есімдіктерін септей алу
4-тоқсан			
7. Ғарышқа саяхат	Тыңдалым және айтылым	1.1 Тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну	4.1.1.1 тыңдаған материал бойынша негізгі тұстарын түртіп алу және солардың негізінде мәтіннің мазмұнын айту
		1.3 Түрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтау	4.1.3.1 сұхбаттасының жасын, жай-күйін ескере отырып, белгілі бір тақырып аясында сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке қатысу
		1.4 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	4.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, монолог құрау
		1.5 Тыңдалған материал бойынша өз пікірін білдіру	4.1.5.1 аудио-бейнежазба мазмұнына өзіндік баға беру

8. Болашаққа саяхат	Оқылым	2.3 Мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою және жауап беру	4.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша шешім табуға бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру
		2.4 Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойды анықтау	4.2.4.1 мәтіннің тақырыбы мен мазмұнының өзара сәйкестігін анықтау және ондағы негізгі ойды тұжырымдау
		2.5 Түрлі дереккөздерден ақпарат алу	4.2.5.1* дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, диаграмма) қажетті ақпараттарды табу, кездескен жаңа сөздердің мағынасын мәнмәтін бойынша анықтап, ақпаратты қорытындылау, бағалау
	Жазылым	3.2 Түрлі стильде мәтін жазу	4.3.2.1 тірек сөздерді қолданып белгілі бір стильде мәтін (мақала, мінездеме, сұхбат) жазу
		3.3 Оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жазба жұмыстар жазу	4.3.3.1* оқыған, тыңдаған және аудиовизуалды материалдар бойынша жоспар құрып мазмұндама/тірек сөздерді пайдаланып эссе жазу
		3.4 Жазба жұмыстарын түрлі формада ұсыну	4.3.4.1* мәтінді құруда (жаңалық, репортаж, жарнама) сызба, график, кесте, фото және диаграмманы қолмен сызу/компьютерде теру
		3.5 Қатені табу және түзету	4.3.5.1 стилистикалық қателерді мұғалімінің көмегімен анықтап түзету, жазба жұмысын қазақ тілінің пунктуациялық, орфографиялық, грамматикалық нормаларға сәйкес өз бетінше редакциялау
		3.6 Каллиграфиялық нормаларды сақтау	4.3.6.1 каллиграфиялық нормаларды сақтау және жазу техникасын жетілдіру
	Тілдік нормалардың қолданысы	4.2 Грамматикалық нормаларды сақтау	4.4.2.5 үстеуді мағынасына қарай ажырату, етістікпен байланыстырып, сөйлемде қолдану; 4.4.2.7 сөз бен сөзді, сөйлем мен сөйлемді байланыстыратын шылауларды (және, себебі, мен, пен) қолдану; 4.4.2.8* сөйлемде одағай, еліктеуіш сөздерді ажырату және қолдану; 4.4.2.9 етістікті тиісті шақта (өткен шақ, келер шақ, осы шақ) қолдану